

LÁTHATATLAN BIZTONSÁG?

Aki olvasta Dan Brown „A Da Vinci kód” című könyvét, talán emlékszik rá, hogy a sokat vitatott könyv elején szó esik a Louvre behatolásjelző rendszerének működéséről. A képtár védelmi koncepciójának alapfilozófiája nem a tolvajok kizárása, távoltartása, hanem utóbbiak megfogása, a műtárgyak „benntartása” az épületben.

A múzeumok, képtárak behatolásjelző rendszereinek tervezésénél fontos szempont a magas szintű védelemnek a látogatók zavarása nélkül történő biztosítása, a **láthatatlan biztonság** megvalósítása.

A védelmet rejtett vagy miniatűr érzékelők biztosítják, látható korlátok, sorompók nélkül. A képek, faliszőnyegek mögé szerelt közelítésérzékelők, súlyérzékelők, rejtett kamerák nem zavarják a látogatókat, nem közvetítenek feléjük állandó fenyegetettségerzetet.

Az elegáns, exkluzív üzletek vásárlói sem veszik jó néven, ha potenciális tolvajként kezelik őket. Emiatt a biztonsági rendszer elemeit, az érzékelőket, áruvédelmi kapukat itt is rejtve kell elhelyezni.

ELRETTENTÉS

A másik megközelítés, védelmi filozófia az **elriasztás, elrettentés** a betörések, lopások megelőzése érdekében.

Behatolásjelző rendszerek védelmi filozófiái

A komplex vagyonvédelem összetevői (megelőző intézkedések, mechanikai védelem, elektronikus jelzőrendszer, élőerős védelem, biztosítás, saját kockázat) közül a mechanikai védelem, az elektronikus jelzőrendszer és az élőerős védelem kialakításánál is szempont lehet az elriasztó funkció kiemelése. Erős, magas kerítés, vasrács az ablakokon, jól látható kültéri szirénák, kamerák, fegyveres biztonsági őrök a bejáratoknál, mind azt szolgálják, hogy **ne ide** törjenek be, **ne itt** raboljanak.

Ez a fajta védelmi filozófia azonban nemcsak az alkalmi bűnözők esetleges elriasztását segítheti, hanem állandó **fenyegetettségérzetet** alakít ki a tulajdonosokban, felhasználókban, az egész társadalomban. Betonkerítések, vasrácsok mögé zárkozva, a riasztórendszer élesítőkódjait memorizálva, magas élet-színvonal mellett is lehet pocskék életminőségben élni.

Az egyik vezető behatolásjelző rendszereket gyártó cég a legnagyobb piacának igényeit figyelembe véve új koncepciójú behatolásjelző központokat hozott ki. Ezeknél a központoknál több élesítési mód közül lehet választani (teljes, otthoni, éjszakai). A koncepció szerint a rendszer valamelyik üzemmódban állandóan élesítve van, az egyes üzemmódok között kódbeírással lehet átváltani. A nyílászárók zónái például állandóan élesítve vannak, így ha ki akarunk nyitni egy ablakot, a kezelőről előbb ki kell iktatnunk a megfelelő zónát.

(Ez a filozófia emlékeztet az egyik sze-

mélygépkocsi-gyártó cég felsőkategóriás típusának védelmi filozófiájára, ahol minden indítás előtt, sőt a vezetőoldali ajtó kinyitása-bezárása után is újból be kell billentyűzni a gépkocsivezető azonosító kódját.)

INTELLIGENS KÖRNYEZET

Az Európa Tanács Információs Társadalom Technológiák Tanácsadói Testülete 2000-ben indított, 2010-ig tervezett **Intelligens Környezet** projektjében az átlagemberek környezetének intelligenssé tételét célozta meg.

Az információs és kommunikációs technológiák fejlődésével lehetővé válik felhasználóbarát, emberközpontú, az emberi tevékenységeket, interakciókat támogató, kiszolgáló környezet kialakítása.

Az embert körülvevő objektumokba beépülő intelligens, intuitív interfészek segítségével a környezet képes lesz érzékelni és felismerni a különböző emberek jelenlétét, szándékait, igényeiket, és reagálni azokra. Mindezt nem feltűnő, többnyire **láthatatlan** eszközökkel valósítjuk meg. [1]

Az intelligens környezet koncepció az **intelligens épületek** által nyújtott előnyöknek (a kényelemnek, a biztonságnak, a hatékonyságnak, gazdaságosságnak) a kiterjesztése az ember környezetének legkülönbözőbb régióira.

LÁTHATATLAN BIZTONSÁG!

Fejlettebb régiókban ma már az építésszek, épületgépészek, villamos és biztonságtechnikai tervezők közös feladata a legjobb biztonságtechnikai megoldások kialakítása az épületekben úgy, hogy azok ne zavarják a látványt, ugyanakkor hatékonyan szolgálják az élet- és vagyonvédelmet. Az eredmény egy újfajta épülettípus, amely hatékony, de láthatatlan biztonságot nyújt. [2]

A tolatkodó **kamerák, érzékelők eltüntetésén** túl alapvető követelmény a

Utassy Sándor

névjegy

Utassy Sándor villamosmérnök, a Budapesti Műszaki Főiskola docense. 1992 óta a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola (ma Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar) Műszertechnikai és Automatizálási Intézetében a „Felügyeleti informatika és elektronikus vagyonvédelem” szakmai modul vezetője, oktatója.

Szűkebb területe az integrált felügyeleti és vagyonvédelmi rendszerek tervezése, ezzel 1990 óta a gyakorlatban is foglalkozik. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskolájában az integrált rendszerek biztonságtechnikai kérdéseiről ír doktori (PhD) disszertációt. Felkérésünkre Utassy Sándor lapunk tervezés – típusstervek rovatának koordinátora, rovatvezetője.

[1] Scenarios for Ambient Intelligence in 2010 ftp.cordis.lu/pub/ist/docs/istagscenarios2010.pdf

[2] Security Requirements Suggestions <http://wiki.squeak.org/squeak/3770>

Behatolásjelző rendszerek védelmi filozófiái

➤ **jelszavak, kódok, „password”-ök kiírása** a biztonságtechnikai rendszerekből. Az embereknek ne jelszavakat (legyen akár biztonsági vagy politikai) kelljen betanulniuk, inkább értelmesebb dolgokkal foglalkozzanak!

Az **RFID technika** elterjedésével, olcsóbbá válásával a behatolásjelző rendszerek alapeszközeivé válhatnak a minden helyiségbe felszerelhető RFID olvasók, amelyek segítségével a rendszer azonosíthatja a jogos felhasználó belépését, jelenlétét az adott területen, letiltva az adott terület riasztását, miközben minden más helyiség

állandóan élesítve van. A felhasználóknak nem kell kódokat billentyűzniük, távkapcsolókat cipelniük, nem is kell tudniuk a rendszer elemeiről, működéséről, az intelligens környezet kiszolgálja őket, vigyáz a biztonságukra.

Az egyik hollandiai egyetemen az intelligens környezet témán belül 2003–2007 között a **„Biometria azonosítás a láthatatlan biztonság támogatására”** kutatási projektben az alábbiakkal foglalkoztak: [3]

- ▶ Transzparens biometria azonosítás (felhasználói közreműködés nélkül)
- ▶ Anonim biometria azonosítás (személyi adatok tárolása nélkül).
- ▶ Biometria azonosítás a lakáson belül.

(A biometria és egyéb személyazonosító

rendszereknél probléma lehet a **személyi-ségi jogok** megsértése. A személyek azonosítása helyett a személyek jogosultságvizsgálata lehet a megoldás. A **„Ki vagy?”** helyett a **„Jogosult vagy-e?”** kérdésre kell választ adni.)

A fenti területek fejlődése már a közeljövőben lehetővé teszi azt, hogy RFID eszközök mellett **biometria azonosítóeszközöket** is felhasználhassunk a **„láthatatlan biztonság”** megvalósítására.

Utassy Sándor

[3] Biometric Authentication Supporting Invisible Security (BASIS)

www.ctit.utwente.nl/research/projects/national/iop-gencom/basis.doc/index.html